

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet hrvatskih studija

OIB 99454315441 • MBS 81290828
 Borongajska cesta 83d, HR-10000 Zagreb
 Tel. 01 / 24 57 600 • Faks 01 / 24 57 636
 IBAN: HR83 2340 0091 1110 5807 5
 URL: hrstud.unizg.hr
 E-pošta: dekanov.ured@hrstud.hr

Klasa: 602-04/20-2/0001
 Ur. broj: 380-1/1-20-0137
 U Zagrebu, 17. lipnja 2020.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje
 n/r ravnateljica **prof. dr. sc. Jasmina Havranek**
 Donje Svetice 38/V
 10000 Zagreb

Predmet: Reakreditacija poslijediplomskoga sveučilišnoga (doktorskoga) studijskoga programa filozofije – Očitovanje o izvješću stručnoga povjerenstva, dostavlja se

Poštovana gospođo ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje,
 cijenjena profesorice Havranek,

dana 2. lipnja 2020. Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu zaprimio je Vaš dopis, klasa 602-04/17-04/0011, ur. broj 355-06-02-20-0022 od 26. svibnja 2020. s Izvješćem stručnoga povjerenstva u postupku reakreditacije sveučilišnoga poslijediplomskoga doktorskoga studija filozofije Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu na engleskom i hrvatskom jeziku.

O njima je raspravljano na 6. sjednici Vijeća poslijediplomskih studija 10. lipnja 2020. te je Vijeće utvrdilo očitovanje koje Vam dostavljamo u prilogu.

Uvodni osvrt na postupak reakreditacije

Stručno povjerenstvo, koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), posjetilo je Hrvatske studije Sveučilišta u Zagrebu 15. listopada 2019. Tada je održalo sastanke s upravom Fakulteta, voditeljem poslijediplomskih studija, doktorandima, predavačima i mentorima te vanjskim suradnicima i alumnama. Članovi Povjerenstva u sklopu reakreditacijskoga postupka posjetili su i fakultetsku knjižnicu. Opći je dojam svih navedenih sudionika prilikom susreta s članovima stručnoga Povjerenstva za vrijeme reakreditacijskoga posjeta vrlo pozitivan.

Dana 10. prosinca 2019. Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je Odluku o osnivanju ustanove Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija (klasa 012-03/19-01/4, ur. broj 380-020/284-19-7) kojom je provedena statusna promjena sveučilišnoga odjela Hrvatskih studija u fakultet te je osnovan Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu kao samostalna pravna osoba.

Senat Sveučilišta u Zagrebu prenio je na novoosnovani fakultet pravo ustrojavanja i izvođenje svih studijskih programa Hrvatskih studija, pa tako i doktorskoga studija filozofije.

Povjerenstvo je na temelju Samoanalize studijskoga programa od 13. svibnja 2019. i popratne dokumentacije te svojega konkretnoga uvida i dokumentacije dobivene tijekom posjeta visokom učilištu, u veljači 2020. izradilo Izvješće stručnoga povjerenstva o reakreditaciji poslijediplomskoga doktorskog studija *Filozofija* iz veljače 2020. U nastavku se daje očitovanje Fakulteta hrvatskih studija na navedeno Izvješće.

U daljnjem tekstu za navedeno reakreditacijsko izvješće koristi se skraćeni naziv „Izvješće“, za stručno povjerenstvo naziv „Povjerenstvo“, a Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu skraćuje se u naziv „Fakultet“.

I. Očitovanje na preporuke za poboljšanje kvalitete studijskog programa (str. 7 Izvješća)

Ad 1. Prihvaća se preporuka Povjerenstva o potrebi izmjena i dopuna programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija* kojim bi se osnažili sadržaji iz nekih filozofijskih područja poput metafizike, epistemologije, logike i dr.

Povjerenstvo je ukazalo na potrebu redefiniranja filozofijskih sadržaja i tema u programu poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija*. Svjesni smo potrebe opsežnijega sadržaja iz nekih filozofijskih područja poput metafizike, epistemologije te logike. Preporuka Povjerenstva bit će nam poticaj da se fokusiramo na dubinsku analizu programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija* te revidiranje njegova sadržaja s posebnim naglaskom na opsežniju zastupljenost prethodno navedenih klasičnih filozofijskih disciplina.

Ad 2. Preddiplomski i diplomski studiji iz filozofije na Fakultetu izmijenjeni su sukladno preporukama stručnoga povjerenstva za reakreditaciju institucije koja je provedena 2014.

Smatramo da se preporuke Povjerenstva za reakreditaciju poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija*, a koje se odnose na preddiplomsku i diplomsku razinu studija filozofije, ne mogu uvažiti jer su u suprotnosti s prethodnim preporukama koje je FHS dobio u postupku institucijske reakreditacije provedene u ak. god. 2013./2014.

Osim toga, Povjerenstvo je zanemarilo činjenicu da studenti poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija* taj program upisuju nakon završenoga odgovarajućeg diplomskoga studija na raznim hrvatskim sveučilištima kao i onim diljem Europe i svijeta koji imaju različite programe diplomskoga studija.

U odnosu na preporuku: „Bit će potrebno povećati broj filozofskih kolegija na preddiplomskoj i diplomskoj razini“ odgovoriti je da preddiplomski studij filozofije i kulture i diplomski studij filozofije na Fakultetu hrvatskih studija pokrivaju 23 znanstvene grane u znanstvenom polju filozofije s ukupno 53 kolegija

Znanstvena grana	Kolegij	Status	Semestar	Uk. sati
logika	Logika 1	Obv.	2.	60
	Logika 2	Obv.	3.	60
	Logika i umjetna inteligencija	Izb.	8., 10.	30

spoznajna teorija	Epistemologija	Obv.	5.	30
	Zaključivanje i racionalnost	Izb.	7., 9.	30
ontologija	Metafizika	Obv.	4.	60
filozofska antropologija	Filozofska i kulturna antropologija	Obv.	2.	60
filozofija prirode	Ruđer Bošković	Izb.	1., 3., 5.	30
filozofska teologija	Filozofski temelji govora o Bogu	Izb.	2., 4., 6.	30
estetika	Estetika	Obv.	6.	30
	Hrvatska estetika	Izb.	2., 4., 6.	30
	Poetika Frane Petrića	Izb.	7., 9.	30
	Definicije u suvremenoj umjetnosti	Izb.	2., 4., 6.	30
	Filozofija egzistencije u književnosti i filmu	Izb.	1., 3., 5.	30
	Giambattista Vico o pjesničkoj mudrosti	Izb.	8., 10.	30
etika	Etika	Obv.	4.	60
	Nova etička kultura	Izb.	2., 4., 6.	30
povijest filozofije	Uvod u filozofiju	Obv.	1.	30
	Antička filozofija	Obv.	2. => 1.	60
	Srednji vijek i renesansa	Obv.	3.	60
	Racionalizam i empirizam	Obv.	4.	60
	Prosvjetiteljstvo i klasični njemački idealizam	Obv.	5.	60
	Filozofija 19. stoljeća	Obv.	6.	60
	Suvremena filozofija	Obv.	7.	60
hrvatska filozofija	Hrvatska filozofska baština u europskom kontekstu	Obv.	10.	30
	Povijest hrvatske filozofije	Izb.	2., 4., 6.	30
	Ljubav i ljepota u djelima hrvatskih renesansnih filozofa	Izb.	8., 10.	30
arapska filozofija	Arapska filozofija	Obv.	7., 9.	30
indijska filozofija	Indijska filozofija	Obv.	8., 10.	30
filozofija povijesti	Filozofija povijesti	Obv.	6.	30
filozofija društva / socijalna filozofija	Socijalna filozofija	Obv.	5.	30
	Explaining Social Behavior	Izb.	2., 4., 6.	30
	Filozofija globalizacije	Izb.	7., 9.	30
	Globalizacija i jezik znanosti / Globalisierung und die Sprache der Wissenschaft	Izb.	8., 10.	30
filozofija jezika	Filozofija jezika	Izb.	1., 3., 5.	30
	Filozofija medija	Izb.	1., 3., 5.	30
	Filozofija komunikacije	Izb.	8., 10.	30
filozofija kulture	Filozofija kulture	Obv.	3.	60
	Semiotika kulture	Izb.	2., 4., 6.	30
	Filozofija kibernetičke kulture	Izb.	7., 9.	30
	Prijeperi o poimanju kulture / Der Kulturbegriffsstreit	Izb.	1., 3., 5.	30

filozofija odgoja	Filozofija odgoja	Obv.	7.	30
	Filozofija igre i športa	Izb.	7., 9.	30
filozofija politike	Filozofija politike	Obv.	7.	3
	Filozofija demokracije	Izb.	1., 3., 5.	30
filozofija prava	Filozofija prava	Obv.	8.	30
	Filozof prava i države Ante Starčević	Izb.	1., 3., 5.	30
filozofija religije	Filozofija mita i religije	Izb.	7., 9.	30
filozofija uma	Self-Deception [Filozofija uma]	Izb.	7., 9.	30
	Fikcijski diskurs [Metafizika]	Izb.	2., 4., 6.	30
filozofija znanosti	Filozofijska metodologija	Obv.	9.	45
	Egzaktne znanosti u hrvatskoj kulturi	Izb.	2., 4., 6.	30
filozofijska bioetika	Bioetika	Obv.	7.	30

(Semestri na preddiplomskoj razini obrojčeni su 1.–6., a na diplomskoj razini kao 7.–10.)

Ad 3. Znanstvenici na Fakultetu hrvatskih studija imaju punu autonomiju u izboru područja istraživanja, što je u skladu s akademskom tradicijom na Sveučilištu u Zagrebu te u Republici Hrvatskoj. Strateškim programom znanstvenih istraživanja, koji je prihvaćen 2018., definirana su strateška područja istraživanja i područja posebnoga interesa. Ta područja imaju status kohezijskih smjerova istraživanja što ih je Fakultet prepoznao kao važne za ostvarivanje svoje dugoročne misije. Smatramo da smo time već udovoljili navedenoj preporuci. Također napominjemo da će Fakultet i dalje biti posvećen unaprjeđenju svojih istraživačkih strategija i ciljeva te fokusiranja na određena znanstveno-istraživačka područja u skladu s misijom institucije. Očekujemo da će provedba navedene strategije Fakulteta dovesti i do povećanja broja financiranih istraživačkih projekata.

Ad 4. Student poslijediplomskoga sveučilišnoga studija, sukladno aktima Sveučilišta u Zagrebu i Fakulteta, slobodno bira svojega mentora sukladno području koje ga zanima i u kojem provodi istraživanje. Smatramo da bilo kakva intervencija i limitacija prava studenta na izbor mentora ne bi bila primjerena.

Fakultet ima zadovoljavajući broj nastavnika, a neki su od njih nastavnici i mentori na poslijediplomskom sveučilišnom studiju *Filozofija*. Smatramo neprimjerenim od strane Povjerenstva isticati spolnu strukturu mentora te posebice preporučiti instituciji da revidira mentorsku strukturu s obzirom na spol, jer mentora ponajprije kvalificiraju akademska postignuća i ekspertnost u nekom području i disciplini. No, s obzirom na preporuku ističemo da je Fakultet poslodavac s vrlo visokim standardima ravnopravnosti. Nastavno osoblje Fakulteta broji 51 zaposlenicu i 47 zaposlenika, dakle žena je 52 %. Malo manje od tri četvrtine nastavnoga osoblja čine zaposleni na stalno, a više od četvrtine su suradnici (asistenti i poslijedoktorandi), među kojima je 16 žena i 10 muškaraca, dakle među mlađim nastavnim osobljem žena je 62 %. Na preddiplomskom studiju filozofije i kulture i diplomskom studiju filozofije čak 33 kolegija izvode žene. Osim vlastitih zaposlenika u izvođenju nastave sudjeluju vanjski suradnici. Mjerilo je za njihov izbor znanstvena izvrsnost. Ustav Republike Hrvatske

jamči prava i slobode neovisno o spolu, zabranjuje diskriminaciju na temelju spola i proglašava ravnopravnost spolova jednom od najviših vrijednota ustavnoga poretka.

Temeljem navedenoga Fakultet ne prihvaća preporuku o potrebi revizije mentorske strukture s obzirom na spol. Držimo neutemeljenom insinuuaciju o spolnoj neravnopravnosti, a ovu preporuku smatramo nedobronamjernom.

Ad 5. Trajanje doktorskog studija normirano je odgovarajućim pravilnikom i tek se na molbu doktoranda može produljiti. Smatramo da student koji je uredno izvršio svoje nastavne i materijalne obveze prema Fakultetu hrvatskih studija ima pravo temeljem osobnih poteškoća tražiti produljenje roka.

Unatoč tome što je dugo razdoblje studiranja na doktorskome studiju više posljedica osobnih okolnosti doktoranada nego organizacije studija, uočili smo ovaj problem i na poticaj Povjerenstva posvetit ćemo se uklanjanju formalnih i organizacijskih aspekata koje eventualno dovode do produljenja studija.

II. Očitovanje na nedostatke studijskoga programa

Ad. 1. Svjesni smo potrebe unaprjeđenja i osvježanja programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija*. Fakultet će pristupiti reviziji studijskoga programa kako je navedeno pod I., Ad. 1.

Ad. 2. Svjesni smo dugoga razdoblja studiranja na poslijediplomskom sveučilišnom studiju *Filozofija*. Naši podaci i analize potvrđuju da je na žalost uzrok nezavršavanja gotovo uvijek osobne prirode. Fakultet će nastojati ispraviti eventualne formalne i organizacijske nedostatke kako je navedeno pod I., Ad. 5.

Ad. 3. i Ad. 4. Izrada disertacije individualna je zadaća. No prepoznajemo važnost timskih istraživanja i sudjelovanja doktoranada u provedbi znanstveno-istraživačkih projekata.

Ad 5. Pod I., Ad. 4. detaljno smo se očitovali na preporuku Povjerenstva u svezi sa spolnom ravnopravnosti na Fakultetu.

Ad 6. U idućem razdoblju Fakultet će se posvetiti planu stipendiranja doktoranada smanjenjem školarine i potporom za istraživačka postignuća.

III. Očitovanje na usklađenost s propisanim uvjetima izvođenja (str. 9 Izvješća)

Ad 4. Omjer mentora i doktoranada trenutačno je zadovoljavajući. Fakultet će kontinuirano usklađivati mentorske kapacitete s brojem doktoranada. Opći su nam ciljevi razvijati svoje djelatnosti pa u tom smislu nastojat ćemo povećati mentorske kapacitete.

Ad 5. Kako je navedeno u II. Ad. 3. i Ad. 4. izrada disertacije jest individualna zadaća. No prepoznajući važnost timskih istraživanja Fakultet će poticati sudjelovanje doktoranada u realizaciji znanstveno-istraživačkih projekata.

Ad 8. Smatramo da Povjerenstvo ovim pozitivno vrijednuje postojeći intenzitet individualnoga i samostalnoga istraživačkoga rada naših doktoranada. Već je istaknuto i da smo

svjesni potrebe dodatnoga napora u pogledu osmišljavanja zajedničkih istraživačkih projekata kao i uključivanja doktoranada u njih (vidjeti: II. Ad. 3. i Ad. 4.). Tu činjenicu prepoznajemo i kao dodatnu mogućnost motiviranja budućih doktoranada na našem poslijediplomskom sveučilišnom studijskom programu *Filozofija*, a samim tim i povećanja njihova broja što će uvelike kvalitativno pridonijeti i drugim aspektima organizacije samoga studija (primjerice organizacije seminara i drugih oblika zajedničkoga istraživačkoga rada).

IV. Ocjena kvalitete

1. Resursi, nastavnički, mentorski i istraživački kapaciteti i infrastruktura (str. 12 Izvješća)

Ad 1.1. Primjedbu Povjerenstva prihvaćamo kao daljnji poticaj za daljnja poboljšavanja vidljivosti institucije u nacionalnom i međunarodnom kontekstu. Fakultet cijeni međunarodna iskustva svojih zaposlenika i potiče implementaciju znanja i iskustava stečenih u inozemstvu za njihove akademske aktivnosti. Također želimo napomenuti da Fakultet sustavno prati znanstvena postignuća svojih nastavnika koje obuhvaća ukupnu znanstvenu aktivnost, citiranost i indeksiranost.

Ad 1.2. Fakultet izražava zadovoljstvo procjenom Povjerenstva da su opterećenja nastavnika zadovoljavajuća. U daljnjem razvoju ustanove i njezinih programa i nadalje ćemo pažljivo pratiti opterećenja nastavnika i zalagati se da nove aktivnosti budu popraćene i osiguravanjem odgovarajućih kapaciteta, imajući u vidu posebice važnost ljudskih kapaciteta.

Ad 1.3. Fakultet sustavno prati znanstvena postignuća svojih nastavnika koje obuhvaća ukupnu znanstvenu aktivnost, citiranost i indeksiranost. Smatramo da na odgovarajući način pratimo i procjenjujemo ono što Povjerenstvo naziva *integritetom postignuća*.

Ad 1.4. Na primjedbu Povjerenstva o spolnoj neuravnoteženosti menora odgovorili smo pod točkom I. Ad. 4. Izražavamo začuđenost tako čestim pojavljivanjem primjedbe o spolnoj neuravnoteženosti mentora. Ta primjedba nije utemeljena na podacima (vidi I. Ad. 4.), a i začudna je s obzirom da kriteriji ove reakreditacije u pogledu mentora procjenjuju njihova akademska postignuća.

Ad 1.5. Fakultet će se i dalje predano posvetiti poboljšavanju i implementaciji uvedenih formalnih postupaka evaluacije mentora i njihovih postignuća.

Povjerenstvu je prigodom posjeta 15. listopada 2019. uručen spis predmeta (82 stranice) oduzimanja doktorskoga naslova doktorandu Nikoli Žuveli zbog plagiranja. Integritetom i pouzdanošću kvalitete rada doktordanda, mentora i nastavnika u tom su se predmetu bavio niz tijela Hrvatskih studija tijekom desetak godina.

Integritet publikacija, ciljevi i standardi visokoga učilišta vrlo su jasno postavljeni i objavljeni na mrežnoj stranici Fakulteta u rubrici Akademska čestitost. Tamo se nalazi dokument koji nosi imperativni naslov: „Kako biste u svom radu izbjegli plagiranje, provjerite:“ <https://www.hrstud.unizg.hr/images/50014335/Izbjegavanje%20plagiranja.pdf>. U bilješci je navedeno da je dokument sastavljen na temelju *Checklist to prevent plagiarism* Sveučilišta Curtin, za što su Hrvatski studiji dobili dopuštenje Curtinova Ureda za akademsku čestitost. Visokom je učilište tim dokumentom iz domene akademske čestitosti zapravo izoštrilo i dopunilo načela i pravila Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu u skladu s

odredbom čl. 1. st. 4. toga kodeksa uvodeći pravila specifična za tu sastavnicu Sveučilišta u Zagrebu.

Zbog akademske nečestitosti i netočnoga prikazivanja ispunjavanja uvjeta jednomu nastavniku Odsjeka za filozofiju i kulturologiju Matični odbor za polja filozofije i teologije nedavno je oduzeo znanstveno zvanje višega znanstvenoga suradnika. Provjeru navoda provela su tijela Hrvatskih studija. Također je utvrđeno i na Etičkom savjetu Sveučilišta potvrđeno da je taj nastavnik kršio moralna i etička više članaka Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Stoga smatramo netočnom tvrdnju: „Povjerenstvo nije vidjelo nijedno interno izvješće o provjeri integriteta ili pouzdanosti kvalitete rezultata i publikacija mentora i nastavnika.“

Ad 1.6. Smatramo da se samo dio primjedaba Povjerenstva odnosi na kriterij naveden pod točkom 1.6. i on je pozitivan. Na preostali dio primjedaba navedenih pod ovom točkom očitovali smo se pod Ad. 1. 4.

2. Interni sustav osiguravanja kvalitete (str. 13 Izvješća)

Ad 2.1. Uvažavamo mišljenje Povjerenstva i preporuke će biti implementirane kako je i navedeno pod I., Ad. 1.

Ad 2.2. Smatramo da je dojam Povjerenstva pogrešan. Studijski program sastoji se od filozofijskih kolegija (koji nose upravo naslove po granama kako Povjerenstvo predlaže). No radi integracije u istraživački profil Fakulteta hrvatskih studija i Strateškoga plana istraživanja, ona su obogaćena kulturološkim elementima. Izbor teme disertacije odvija se u komunikaciji mentora i doktoranda. Svi su doktorandi prilikom upisa dužni priložiti motivacijsko pismo u kojemu se utvrđuje njihov znanstveni interes. Ta pisma bez iznimke dokazuju da su svi doktorandi motivirani i da upisuju doktorski studij s jasnim istraživačkim ciljevima, tako da smatramo kako studenata koji nemaju jasnu predodžbu o temi ni nema, ili barem da ne konstituiraju značajan udio u ukupnim studentima te da se njihove poteškoće mogu riješiti razgovorom s Voditeljem studija, odnosno da nije potrebno uvoditi dodatne formalne mjere.

Ad 2.3. Primjedbu Povjerenstva shvaćamo na način da u samo-analizi ili tijekom posjeta instituciji nismo predočili sve dokaze o praćenju uspješnosti programa. Ne možemo se složiti s primjedbom o potrebi uspostave periodičnih vrjednovanja studijskoga programa, kako međunarodnih tako i domaćih, s obzirom da je institucija već prije bila obuhvaćena institucijsko-programskim vrjednovanjem, reakreditacijom u ak. god. 3013./2014., a potom ovim programskim vrednovanjem.

Ad 2.4. i Ad. 2.5. Ponovno navodimo naše očitovanje pod I., Ad.5.

Trajanje doktorskoga studija normirano je odgovarajućim pravilnikom i tek se na molbu doktoranda može produljiti. Smatramo da student koji je uredno izvršio svoje nastavne i materijalne obveze prema Fakultetu hrvatskih studija ima pravo temeljem osobnih poteškoća tražiti produljenje roka.

Unatoč tome što je dugo razdoblje studiranja na doktorskom studiju više posljedica osobnih okolnosti doktoranada nego organizacije studija, uočili smo navedeni problem i na poticaj Povjerenstva posvetit ćemo se uklanjanju formalnih i organizacijskih aspekata koje eventualno dovode do produljenja studija.

Ad 2.6. Smatramo kako se Povjerenstvo samo djelomično referiralo na kriterij. Procedura prijave i javnoga predstavljanja nacrtu doktorskoga rada definirana je odgovarajućim Pravilnikom o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu i ona se u pravilu provodi. Tim je pravilnikom predviđeno da doktorandi do kraja druge godine studija imaju definiran nacrt doktorskoga rada. To je razdoblje ujedno i razdoblje u kojemu se doktorand posvećuje doktorskom istraživanju, a nije definirano kao neko razdoblje u kojem se ne događa istraživačka aktivnost.

Ad 2.7. Fakultet je i do sada uključivao međunarodne stručnjake u povjerenstva za obranu doktorskoga rada što će i dalje nastaviti i dodatno poticati.

Ad. 2.8. Povjerenstvo smatra da je kriterij formalno ispunjen. Unatoč tomu preporučuje dodatno ustrajavanje na razvidnosti informacija o poslijediplomskom sveučilišnom studiju *Filozofija*. Fakultet će obratiti potrebnu pozornost na razvidnost svih informacija o studiju.

Ad 2.9. i Ad. 2.10. Kako je navedeno pod II., Ad. 6., u idućem razdoblju Fakultet će se posvetiti planu stipendiranja doktoranada smanjenjem školarine i potporom za istraživačka postignuća.

3. Potpora doktorandima i napredovanje tijekom studija (str. 17 Izvješća)

Ad 3.3. Kako je navedeno u I. Ad. 3., znanstvenici na Fakultetu hrvatskih studija imaju punu autonomiju u izboru područja istraživanja, što je u skladu s akademskom tradicijom na Sveučilištu u Zagrebu te u Republici Hrvatskoj. Strateškim programom znanstvenih istraživanja, koji je prihvaćen 2018., definirana su strateška područja istraživanja i područja posebnoga interesa koja imaju posebni status kohezijskih smjerova istraživanja. Njih je Fakultet prepoznao kao važne za ostvarivanje vlastite dugoročne misije. Smatramo da smo time već udovoljili navedenoj preporuci. Također napominjemo da će Fakultet i dalje biti posvećen unaprjeđenju svojih istraživačkih strategija i ciljeva. Fokusirat će se na određena znanstveno-istraživačka područja u skladu s misijom institucije. Očekujemo da će provedba navedene strategije Fakulteta dovesti i do povećanja broja financiranih istraživačkih projekata.

Ad 3.4. Kako smo se već očitovali u I. Ad. 1., prihvaća se preporuka Povjerenstva o potrebi izmjena i dopuna programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija* kojim bi se osnažili sadržaji iz nekih filozofijskih područja poput metafizike, epistemologije, logike i dr.

Osim toga, redefinirat će se bodovi po ECTS-u koji se odnose na nastavu i istraživačku aktivnost, sukladno preporuci Povjerenstva.

Ad 3.5. Fakultet će osigurati sve potrebne informacije i dokumente o poslijediplomskom sveučilišnom studiju *Filozofija* na engleskom jeziku.

Ad 3.6. Prihvaćamo preporuku Povjerenstva da Fakultet nastavi s poboljšavanjem postupka odabira kandidata na doktorski studij kako bi najvršniji kandidati postali naši doktorandi.

Ad 3.7. Prihvaćamo prijedlog Povjerenstva o dopunama postojećega Pravilnika o doktorskom studiju.

Ad 3.8. Za priznavanje drugih aktivnosti u svrhu oslobađanja od dijela obveza na doktorskom studiju zaduženo je Vijeće poslijediplomskih studija. Prethodna iskustva s drugih doktorskih studija sugeriraju da formalno normiranje kriterija ne pridonosi jasnoći očekivanja, te se ona najbolje postiže izravnim razgovorom s doktorandom.

Ad 3.10. Kako je već navedeno pod II., Ad. 6., te IV., Ad 2.9. i Ad. 2.10. u idućem razdoblju Fakultet će se posvetiti planu stipendiranja doktoranada smanjenjem školarine i potporom za istraživačka postignuća. Osim toga uložiti će se dodatni naponi za financiranje istraživačkih aktivnosti doktoranada koje bi se provodile u okviru financiranih projekata.

4. Program i ishodi doktorskoga studija (str. 20 Izvješća)

Ad 4.1. Na spremnost za reviziju programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Filozofija* te osiguravanje 3 godine istraživačkoga rada već smo se očitovali pod I., Ad. 1., te IV., Ad. 2.6., Ad. 2.9., Ad. 2.10. i Ad 3.4.

Ad 4.2. i Ad. 4.3. Prijedlog Povjerenstva prihvaćamo u smislu daljnjega poboljšavanja doktorskoga studijskoga programa o čemu smo se očitovali između ostalih mjesta i pod IV., Ad. 4.1.

Žao nam je da se Povjerenstvo u primjedbama i preporukama vodilo dojmovima.

Ad 4.4. Komentar Povjerenstva ne odnosi se na ovaj kriterij, nego izražava opći stav. Što se tiče samoga kriterija, Povjerenstvo smatra da je on ispunjen. Što se tiče nevezanoga komentara Povjerenstva, slažemo se s njime. No ostvarivanje akademskih ambicija doktoranada u Republici Hrvatskoj u puno manjoj mjeri ovisi o odabiru doktorskoga programa, koliko o raspisanim natječajima za posao. Neki doktorandi Fakulteta uspješno su se zaposlili na nizu hrvatskih sveučilišta, veleučilišta i znanstvenih instituta. Posebno želimo istaknuti da motivi doktoranada predstavljaju osobnu stvar samih doktoranada i Fakultet ne će ni sada ni u budućnosti nikome uskratiti pravo upisa temeljem njihovih motiva, niti ih na bilo koji način propitivati. Jer bi to, po našem mišljenju, značajno narušavalo akademske i osobne slobode kao i općeljudsko pravo na postizanje sreće.

Ad 4.5. Povjerenstvo je ovaj kriterij zapravo pozitivno ocijenilo u komentaru, ne razumijemo zašto je stavljeno pod „potrebna poboljšanja“.

Ad 4.6. Ranije odgovoreno pod 4.4.

Smatramo da doktorski studij *Filozofija* osigurava razvoj generičkih vještina unatoč naglašenom individualnom istraživanju koje provodi doktorand s obzirom da je doktorand tijekom studija obvezatan pisati seminarske radove, držati predavanja, pripremati prezentacije i druge oblike nastave.

Ad 4.7. Djelomično prihvaćamo mišljenje Povjerenstva koje je pozitivnim ocijenilo ovaj kriterij s obzirom na trenutni broj doktoranada. S razumijevanjem prihvaćamo opaske o potencijalnom većem broju doktoranada i potrebama dimenzioniranja studija s obzirom na takvu potencijalnu okolnost.

Ad 4.8. Prihvaćamo preporuku Povjerenstva u svezi s poticanjem mobilnosti doktoranada.

V. Zaključak

Zbog svega navedenoga predlaže se da Akreditacijski savjet predloži ministru znanosti i tehnologije izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dijela djelatnosti visokoga obrazovanja i znanstvene djelatnosti izvođenjem poslijediplomskoga sveučilišnoga

doktorskoga studijskoga programa *Filozofija* Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, uz obvezu donošenja Akcijskoga plana visokoga učilišta i redovitoga izvješćivanja Agencije o njegovoj provedbi.

Dekan

Prof. dr. sc. Pavo Barišić